

Katowice, dnia 4 lutego 2026 r.

INFORMACJA Nr 54/2025/EW

w sprawie pożaru endogenicznego, zaistniałego w dniu 14 grudnia 2025 r., o godzinie 7⁴⁷ w PGG S.A. Oddział KWK ROW Ruch Jankowice w Rybniku.

Pożar zaistniał w chodniku podstawowym, w pokładzie 507 na poziomie 880m, w Polskiej Grupie Górniczej S.A. Oddział KWK ROW Ruch Jankowice w Rybniku.

Pokład 507 w rejonie prowadzonych robót posiada miąższość od 3,4 m do 4,5 m i nachylenie do 45°. Pokład ten został zaliczony do: III kategorii zagrożenia metanowego, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, I stopnia zagrożenia łąpaniami oraz I stopnia zagrożenia wodnego. Został on zaklasyfikowany do IV grupy samozapalności (duża skłonność węgla do samozapalenia), wskaźnik samozapalności Sz^a wynosił 107 °C/min, energia aktywacji utleniania węgla $A = 51,8$ kJ/mol, a czas inkubacji pożaru 59 dni.

Chodnik podstawowy w pokładzie 507 zlokalizowany był we wschodniej części złoża Jankowice, w obszarze górniczym Jankowice 1. Drażenie rozpoczęto w dniu 22 października 2024 r., z przekopu zachodniego I na poziomie 880m, w kierunku południowo - zachodnim. Planowany wybieg wynosił 1453 m. Chodnik przewietrzany był przy pomocy wentylacji kombinowanej z zastosowaniem wentylatora typu KORFMANN dGAL 9-700/110 II, lutni elastycznych o średnicy 1000 mm. W przodku zabudowany był odpylacz typu DRU 400M oraz zespół lutni wirowych typu VT-700M. Do przodka wyrobiska doprowadzane było około 600 m³/min powietrza. Wyrobisko drażone było kombajnem typu R-150 oraz doraźnie przy pomocy środków strzałowych. Obudowę wyrobiska stanowiła obudowa łukowa podatna typu ŁP-13/V32/4/A z rozstawem odrzwi co 0,8 m i opinką z okładzin żelbetowych, budowanych ażurowo. Rejon drażonego chodnika podstawowego zabezpieczony był czujnikami gazometrii automatycznej, zgodnie z ustaleniami kierownika działu wentylacji. Do dnia 12 grudnia 2025 r., wydrażono 1406 m. Roboty górnicze prowadziła firma PRO INDUSTRIA Sp. z o.o.

W dniu 12 grudnia 2025 r., około godziny 4⁰⁰ na zmianie V-tej, na której wykonywano prace konserwacyjne, podczas kontroli sztygar zmianowy działu wentylacji kopalni, w rejonie 1340 m wybiegu wyrobiska stwierdził pomiarami ręcznymi nagromadzenie tlenu węgla nad obudową po stronie wschodniej wyrobiska. Sztygar poinformował o wynikach pomiarów nadsztygara wentylacji, który udał się do chodnika podstawowego w pokładzie 507. Pomiary wykonane przez nadsztygara wentylacji potwierdziły podwyższone stężenia tlenu węgla, które wynosiły około 1000 ppm. Ponadto dokonał on kontroli ociosów w tym miejscu kamerą termowizyjną nie stwierdzając podwyższonej temperatury. W związku ze stwierdzeniem podwyższonych stężeń tlenu węgla opracowano plan prac profilaktycznych, których celem było znalezienie przyczyn występowania nagromadzeń tlenu węgla. W oparciu o ww. plan rozpoczęto prowadzenie prac polegających na znalezieniu miejsca wydzielania się tlenu węgla. W tym celu zdemontowano część opinki wyrobiska i usunięto wykładkę oraz ręcznie urobiono część ociosu w miejscu występujących stężeń tlenu węgla. Podczas wykonywania tych prac stwierdzono pomiarami ręcznymi stężenia tlenu węgla do wartości 1400 ppm oraz kamerą termowizyjną temperaturę ociosu wynoszącą 35°C. W tym czasie, w wylotowym prądzie powietrza z chodnika odnotowano maksymalnie stężenie tlenu węgla do 4 ppm.

Ponadto, w ramach prac profilaktycznych wykonano otwór o długości 6 m w kierunku przypuszczalnego miejsca samozagrzania węgla pokładu 507, którym wtłaczano wodę. W dniu 13 grudnia 2025 r., odbyło się doraźne posiedzenie kopalnianego zespołu ds. zagrożenia pożarowego w składzie poszerzonym o specjalistów. Na podstawie opinii ww. zespołu Kierownik Ruchu Zakładu Górniczego (KRZG) podjął decyzję o izolacji chodnika podstawowego w pokładzie 507 tamą o konstrukcji przeciwwybuchowej, zlokalizowaną w chodniku podstawowym w pokładzie 507, w odległości 12 m od skrzyżowania z przekopem zachodnim I na poziomie 880m oraz skróceniu przewietrzającego go lutniociągu do około 45 m za budowaną tamę. W trakcie wykonywania izolacji chodnika podstawowego w pokładzie 507 i po skróceniu lutniociągu, w dniu 14 grudnia 2025 r., nastąpił wzrost zagrożenia metanowego w czole przodka, czujniki metanometrii automatycznej zarejestrowały stężenie powyżej 3 %. W związku z powyższym, o godzinie 7⁴⁷ KRZG zdecydował by dalsze prace związane z izolacją wyrobiska prowadzić w ramach akcji ratowniczej. Wyzначzył strefę zagrożenia oraz posterunki zabezpieczające. W dniu 15 grudnia 2025 r. o godzinie 13¹⁵ zamknęto przełazy w wykonanej tamie o konstrukcji przeciwwybuchowej TI-825. W dniu 16 grudnia 2025 r., o godzinie 2⁴⁷, po okresie 12 godzinnego oczekiwania od zamknięcia przepustów tamowych, braku stężeń wybuchowych gazów w otamowanej przestrzeni oraz pozytywnych wynikach kontroli tamy izolacyjnej o konstrukcji przeciwwybuchowej, wykonanej przez zastęp ratowniczy, kierownik akcji ratowniczej zakończył jej prowadzenie. Podczas akcji ratowniczej, do czasu wykonania wyżej wymienionej tamy izolacyjnej, pomiarami wykonanymi chromatografem stwierdzono maksymalne stężenia tlenu węgla wynoszące 0,0060 % (60 ppm) zza TI-825. W akcji ratowniczej uczestniczyło łącznie 28 zastępów ratowniczych. Nadzór nad akcją ratowniczą prowadzili pracownicy OUG w Rybniku.

W związku z prowadzoną akcją pożarową nie zgłoszono wypadku przy pracy.

Przyczyną pożaru endogenicznego było samozagrzanie się węgla w szczelinach pokładu 507 w rejonie 1340 m wybiegu chodnika, w stropie i ociosie wschodnim chodnika podstawowego na poziomie 880 m.

Do zaistnienia pożaru endogenicznego przyczyniły się:

- naturalna skłonność do samozapalenia węgla pokładu 507,
- możliwa migracja powietrza w szczelinach, w ociosie pokładu 507, w miejscach wypełnienia powstałych pustek nad obudową, na etapie drażenia chodnika podstawowego w pokładzie 507 na poziomie 880 m.

W związku z zaistniałym pożarem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku w dniu 16 grudnia 2025 r. wydał decyzję, w której nakazał:

1. Dalsze prace związane z profilaktyką pożarową w rejonie zakończonej akcji pożarowej prowadzić w oparciu o „Plan prac profilaktycznych”, zaopiniowany przez kopalniany zespół do spraw rozpoznawania i zwalczania zagrożeń występujących w ruchu zakładów górniczych, w składzie poszerzonym o specjalistów i zatwierdzony przez kierownika ruchu zakładu górniczego, uwzględniający między innymi:
 - a. zabudowę urządzeń gazometrii automatycznej do kontroli składu i parametrów powietrza w czynnym wyrobisku, w którym, w wyniku prowadzonej akcji ratowniczej i robót profilaktycznych wykonano tamę o konstrukcji przeciwwybuchowej,

- b. ustalenie zakresu i częstotliwości kontroli rejonu zakończonej akcji ratowniczej i robót profilaktycznych, w tym wykonanej tamy o konstrukcji przeciwwybuchowej,
 - c. analizę możliwości dopływu gazów z otamowanej przestrzeni do czynnych wyrobisk w ruchu zakładów górniczych PGG SA Oddział KWK ROW Ruch Jankowice i Ruch Marcel,
 - d. uszczelnianie górotworu w czynnych wyrobiskach, w miejscach stwierdzonych i możliwych wypływów gazów pożarowych.
2. Utworzyć pole pożarowe w przestrzeni objętej możliwymi wpływami pożaru i jego produktów, w granicach zaopiniowanych przez kopalniany zespół do spraw rozpoznawania i zwalczania zagrożeń występujących w ruchu zakładu górniczego PGG SA Oddział KWK ROW Ruch Jankowice, poszerzony o specjalistów.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.